

Nieuwsbrief 4 - 14 juli 2023

Nieuws van de VTH

Nieuw bestuur

Tijdens de ALV van 22 juni 2023 is afscheid genomen van Guus van Montfort en van Yvonne Burger. Ook van Peter Verleg, gedelegeerde van het bestuur, is afscheid genomen. Guus is vijf jaar voorzitter van onze vereniging geweest. Zijn termijn loopt op 1 augustus af, omdat op dat moment ook zijn functie als voorzitter RvT van de Hogeschool Utrecht eindigt. Wij danken Guus voor zijn grote inzet voor onze vereniging en wensen hem alles goeds toe. Ook Yvonne en Peter bedanken we voor hun inzet op met name het dossier professionalisering.

Eind vorig jaar is gestart met de werving van nieuwe leden. Vincent van Stijn, Walter Bak en Susana Menendez hebben toen hun interesse kenbaar gemaakt. Eerder dit jaar is via een schriftelijke procedure Vincent van Stijn al benoemd als penningmeester. De ALV heeft Walter Bak en Susana Menendez benoemd als nieuwe bestuursleden. Het nieuwe bestuur heeft Peter van Laarhoven uit zijn midden voorgedragen om de voorzittersrol in te nemen. De ALV heeft hiermee ingestemd.

De samenstelling en portefeuillevindeling van het VTH-bestuur is als volgt:

Walter Bak – professionalisering/Programmaraad VTH-Academie
Ton Bestebreur – werkgeversrol (samen met Vincent van Stijn)
Peter van Laarhoven – voorzitter - externe relaties
Susana Menendez – professionalisering/Programmaraad VTH-Academie
Vincent van Stijn – penningmeester & werkgeversrol
Arian van Staa – algemeen secretaris

Start VTH-Academie

Op 22 juni 2023 hebben we de VTH-Academie gelanceerd. Onze VTH Academie stimuleert toezichthouders om zich verder te ontwikkelen samen met toezichthouders van andere hogescholen. De VTH-Academie biedt een uitgebalanceerd opleidingsprogramma voor de minder en meer ervaren toezichthouders van hogescholen. De opleidingen en leergangen gaan in op actuele thema's en ontwikkelingen in de sector en in het toezichthouden in het algemeen. Het cursusaanbod is hoogwaardig, actueel, uitdagend, compact qua tijdsinvestering én praktijkgericht. De komende periode zal het aanbod gericht op toezichthouden op hogescholen verder uitgebouwd worden. Een programmaraad, bestaande uit leden van de VTH, dragen zorg voor de inbreng van actuele thema's. De programmaraad is samengesteld uit Cobi van Beek (programmалеider), Walter Bak, Susana Menendez, Artie Ramsodit, Siebe Riedstra en Arian van Staa (secretaris).

De VTH werkt samen met Avicenna Academie voor Leiderschap die als regiepartner fungeert voor de VTH Academie. Avicenna verzorgt ook opleidingen voor toezichthouders in het onderwijs en kinderopvang, woningcorporaties en zorg. Diverse leergangen van Avicenna staan open voor toezichthouders van verschillende branches. De leden van de VTH kunnen tegen een ledentarief de

opleidingen en leergangen van de VTH Academie volgen. Bekijk hier het opleidingsaanbod van de VTH Academie: <https://vthacademie.nl/>

Leergang Sociale Veiligheid op hogescholen

De eerste leergang die zich specifiek richt op toezichthouders in het hbo vindt plaats op **7 december 2023 van 14:00 – 20:00 uur**. Nadere informatie en het aanmeldingsformulier zijn te vinden via onderstaande link:

<https://vthacademie.nl/opleidingen/integrale-aanpak-van-ongewenste-omgangsvormen-in-het-hbo/>

Regionale bijeenkomsten

Dit najaar organiseert het VTH-bestuur vijf regionale bijeenkomsten voor toezichthouders van hogescholen. Tijdens deze bijeenkomsten willen wij in alle openheid met toezichthouders bespreken wat verwachtingen en ervaringen zijn met onze vereniging. We nemen ook ruimte om te inventariseren welke professionaliseringsthema's voor uw RvT interessant zouden zijn om op te nemen in de VTH-Academie. Het tweede deel van het programma staat in het teken van een inhoudelijke discussie over een actueel onderwerp: ontwikkelingen ten aanzien van instellingsaccreditatie. Naast een korte toelichting door Roeland Smits, die dit onderwerp jarenlang vanuit de Vereniging Hogescholen heeft gevolgd, nemen we tijd om onderling uit te wisselen hoe er binnen uw RvT en hogeschool gedacht wordt over de gevolgen van deze mogelijke beleidswijziging voor het toezicht en wat de eerste ervaringen zijn geweest met proefaccreditaties. De bijeenkomst biedt ook gelegenheid om leden van RvT's van verschillende hogescholen in de gelegenheid te stellen om elkaar te leren kennen.

De bijeenkomsten staan gepland op:

Hogeschool Windesheim te Zwolle	19 oktober	18:00 - 20:30 uur
Hogeschool van Amsterdam	30 oktober	18:00 - 20:30 uur
Hogeschool der Kunsten Den Haag	7 november	18:00 - 20:30 uur
Hogeschool van Utrecht	14 november	18:00 - 20:30 uur
Breda University of Applied Sciences	21 november	18:00 - 20:30 uur

Uw deelname kunt u bevestigen via secretariaat@vth.nu. Wij verzoeken u aan te geven op welke datum u zult deelnemen. Vanzelfsprekend mag u opteren voor een andere regio als dat beter past in uw agenda. De bijeenkomsten staan ook open voor bestuurssecretarissen van RvT's.

Gesprek minister Dijkgraaf

Een vertegenwoordiging van het VTH-bestuur heeft op 12 juli kennisgemaakt met demissionair minister Dijkgraaf. Na een korte introductie van de doelstellingen van de VTH zijn diverse onderwerpen verkennend de revue gepasseerd: intern toezicht houden op een hogeschool door de RvT in relatie tot de verantwoordelijkheid van de minister t.a.v. het stelsel. Dit vraagstuk werd van beide kanten toegelicht met voorbeelden van toezicht houden op complexe vraagstukken die het publieke debat domineren (sociale-, kennis- en cyberveiligheid). De minister luisterde naar onze ervaringen en vroeg door op vraagstukken die spelen binnen de RvT's van hogescholen. Hij sprak zijn waardering uit voor de nieuwe koers van de VTH van gerichtheid op professionalisering en onderlinge uitwisseling van RvT-leden. Vervolgens werd stil gestaan bij de positionering van het hbo

in het stelsel, internationalisering, bekostiging, krimpregio's en studentenwelzijn. Ten aanzien van de positionering gaf de minister aan dat hij de regionale gerichtheid van hogescholen, zowel met bedrijfsleven als met andere onderwijssectoren, als belangrijk thema ziet voor de komende jaren. Hogescholen hebben een krachtige en unieke positie in de regio's. Volgens Dijkgraaf zou deze positie nog verder versterkt kunnen worden, om de beeldvorming van hbo-opgeleide beroepskrachten te verbeteren en de ontwikkeling van hbo-masteropleidingen te ondersteunen. De minister gaf aan dat hij, ondanks het demissionaire karakter van het kabinet, ervan uitgaat dat hij de komende periode vaart kan houden met beleid dat in gang is gezet. Wat hem betreft is er geen sprake van een 'pauzeknop' voor de lopende zaken. Tot slot is de afspraak gemaakt om het overleg te herhalen, bij voorkeur jaarlijks.

Kort verslag VH-VTH Symposium van 22 juni '23

Op donderdag 22 juni vond in Utrecht het Symposium plaats georganiseerd door VTH en VH met als titel *Een veranderend hbo en een nieuwe visie op besturing en toezicht: hoe verhouden die zich tot elkaar?* Maurice Limmen gaf een korte uiteenzetting van de toekomst in het hbo en de thema's die de VH in het kader van de toekomstverkenning heeft geagendeerd. Bart Combee, CvB voorzitter van hogeschool Inholland en voorzitter werkgroep actualisering Branchecode hbo, gaf een toelichting op de opzet van de nieuwe branchecode die in concept gereed is. Als derde spreker sprak VTH-voorzitter Guus van Montfort over de veranderingen in het toezicht in het hbo, waarbij hij inging op de stelling "een sterk CvB vraagt een sterke RvT". De ruim vijftig aanwezige toezichthouders en bestuurders discussieerden onder leiding van Paul Schnabel over diverse vragen die de sprekers opvoerden.

Naar aanleiding van de introductie van Bart Combee volgde discussie over de vraag hoe we de code 'levend' kunnen houden en de naleving kunnen borgen. Opgemerkt werd dat naleving een belangrijke taak is voor de RvT. De RvT kan de code gebruiken als leidraad in de jaarlijkse evaluatie RvT-CvB, of kan de code bespreekbaar maken (ook binnen de RvT) door casuïstiek in te brengen. Ook bij professionaliseringsactiviteiten vormt de code een bruikbaar instrument. Een ander discussiepunt betrof de betrokkenheid van medezeggenschap, studenten, medewerkers, afnemend werkveld en overheid in de totstandkoming. Een gast uit de zorgsector gaf aan dat in deze sector de ontwikkeling gaande is om bij de totstandkoming het gehele eco-systeem van betrokkenen mee te nemen. Beaamd werd dat bij de totstandkoming van deze code dit niet het geval is geweest. De werkgroep heeft zich beperkt tot consultatie van de meest direct betrokken stakeholders (toezichthouders, bestuurders, bestuurssecretarissen, overheid).

Een ander discussiepunt was de vaststelling van de code. Maurice Limmen gaf aan dat de VH van opvatting is dat, evenals bij de vorige code, de VH de code vaststelt en dat de gemengde samenstelling van de werkgroep, de consultatierondes die hebben plaatsgevonden en de oproep richting hogescholen om de code te bespreken in een CvB-RvT vergadering, voldoet om de inbreng van de RvT's te waarborgen. Guus van Montfort gaf aan dat het belangrijk is dat we uitstralen dat de code door beide verenigingen gedragen wordt. Bij de vaststelling van de vorige code bestond de VTH niet. De VTH is voornemens de code in haar vergadering van november te bespreken en, bij instemming van de leden, vast te stellen. Voorafgaand daaraan zal de VTH haar leden oproepen de conceptcode samen met het CvB te bespreken. De discussie leidde tot het voorstel van enkele toezichthouders om beide verenigingen de code te laten ondertekenen en in de code op te nemen dat beide verenigingen de expliciete opdracht zorg te dragen voor naleving.

Een laatste bespreekpunt vormde de veranderingen in het toezicht in het hbo. Guus van Montfort pleitte voor een scherp onderscheid in de rollen van bestuur en toezichthouder. De medezeggenschap vormt een derde belangrijke speler in goed bestuur en toezicht. Van Montfort hield een warm pleidooi voor een sterkere oriëntatie van het toezicht naar de buitenwereld. Dit kan bijvoorbeeld door externe stakeholders mee te nemen in de beoordeling van bestuurders, onder meer in de vraag hoe de hogeschool zich op de terreinen van praktijkgericht onderzoek verhoudt tot het (regionale) bedrijfsleven. Van Montfort deed de oproep aan RvT's om zich uitdrukkelijker te richten en zich te bekwamen in het houden van toezicht op de relatief nieuwe rol van hogescholen op het gebied van praktijkgericht onderzoek. Verder pleitte Van Montfort om het externe toezicht en de bureaucratie die deze actoren veroorzaken, op een afstand te houden door als RvT dicht op de huid te zitten van de bestuurders. Schuren hoort daarbij. Ook het professionaliseren van de toezichthouder, niet alleen op het terrein van toezichthouden, maar ook kennis van het hbo en de hogeschoolorganisatie, maken daar onderdeel van uit.

Algemene Ledenvergadering VTH in 2024

In 2024 zijn de ALV's gepland op **30 mei en 14 november van 18:00 -20:30 uur**.

Wij verzoeken u deze data alvast in uw agenda te zetten. De vergaderlocatie is Domstad te Utrecht. Aanmelden kan bij het secretariaat: secretariaat@vth.nu onder vermelding van uw naam en naam van de hogeschool.

Op de ledenvergadering van november staat de vaststelling van de branchecode HBO geagendeerd, evenals een voorstel tot wijziging van de statuten van de VTH. Tijdens deze ALV vierden we ook het 10-jarig jubileum van onze vereniging.

Nieuws uit het HBO

Akkoord nieuwe CAO

De vakbonden en werkgevers in het hoger onderwijs hebben op 7 juli akkoord bereikt over een nieuwe cao. Partijen hebben afspraken gemaakt over enkele grote thema's, namelijk werkdruk en vitaliteit, contracten en loonontwikkeling per 1 juli 2023. Er is een gedifferentieerde loonontwikkeling per schaal afgesproken, waarbij de lagere schalen een hoger percentage loonsverhoging krijgen. De schalen 11 en 12 zijn verhoogd met een extra periodiek, waardoor ze beter aansluiten op de salarissen in de andere onderwijssectoren. Daarnaast volgt in september 2023 een eenmalige uitkering ter hoogte van 833 euro bij een fulltime dienstverband. De nieuwe cao heeft een looptijd van 15 maanden, van 1 april 2023 tot 1 juli 2024.

<https://www.vereniginghogescholen.nl/actueel/actualiteiten/principeakkoord-over-nieuwe-cao-hbo>

Vereniging Hogescholen publiceert Manifest en Position Paper Toekomst HBO

Op 15 juni heeft de VH zijn positie voor de toekomstverkenning bekend gemaakt in een Manifest en een Position Paper. De VH heeft de termen 'beroepsopleidingen' en 'beroepsonderwijs' ingeruild voor 'professionele opleidingen' en 'professioneel onderwijs'. Het manifest geeft de kern weer van hoe de VH de toekomst van hogescholen ziet aan de hand van zes thema's: 1. Een volledig aanbod van professioneel onderwijs; 2. Meer professioneel masteronderwijs; 3. Investerings in meer praktijkgericht onderzoek; 4. Een wettelijke taak voor bij- en omscholen; 5. Het ontwikkelen van

kennis en talent voor de regio; 6. Gelijke kansen voor alle studenten. Samengevat wil de VH op alle niveaus en alle vormen van onderwijs (inclusief een leven lang leren) méér ruimte en méér (structurele) bekostiging.

https://www.vereniginghogescholen.nl/system/knowledge_base/attachments/files/000/001/396/original/HBO-MANIFEST_2030_-_Vereniging_Hogescholen.pdf?1686828175

https://www.vereniginghogescholen.nl/system/knowledge_base/attachments/files/000/001/395/original/Position_paper_'Gelijke_kansen_voor_de_hogeschoolstudent'.pdf?1686812725

Inspectierapport Sociale Veiligheid

In juni heeft de inspectie een onderzoek gepubliceerd naar sociale veiligheid op kunsthogescholen. De aanleiding voor het onderzoek waren signalen die de inspectie in het voorjaar 2021 kreeg over een onveilige leeromgeving op kunst- en mode-opleidingen bij verschillende hogescholen. Uit het onderzoek blijkt dat hogeschoolbesturen maatregelen genomen hebben. De inspectie roept de besturen op om de aandacht die er is voor sociale veiligheid vast te houden, door te gaan met de ingezette maatregelen en structureel een veilige leeromgeving te waarborgen.

<https://www.onderwijsinspectie.nl/onderwijssectoren/hoger-onderwijs/documenten/rapporten/2023/05/15/sturen-op-sociale-veiligheid-in-het-hoger-kunst-en-mode-onderwijs>

Bindend Studieadvies (BSA)

Eind juni vond er in de Tweede Kamer een schriftelijk overleg plaats over het voornemen van minister Dijkgraaf om het BSA te versoepelen. Minister Dijkgraaf kondigde in mei aan dat hij, met als doel het studentenwelzijn te verbeteren, het BSA in het eerst jaar te willen versoepelen naar 30 (van de 60) studiepunten. In het tweede jaar moeten studenten dan opnieuw minimaal 30 punten halen. Meerdere partijen in de Tweede Kamer zetten, evenals de universiteiten en onderzoekers, vraagtekens bij de versoepelde norm. De minister wil zijn koers echter niet wijzigen, met name de studentenorganisaties vinden het een goed plan. Nu het huidige kabinet demissionair is geworden, bepaalt de Kamer welke dossiers behandeld kunnen blijven worden, en welke controversieel worden verklaard en moeten wachten op het nieuwe kabinet. Naar verwachting zal het dossier BSA controversieel verklaard worden.

Toekomstverkenning verdraagd

De toekomstverkenning van het mbo en hoger onderwijs komt een paar weken later dan gepland, zo heeft het ministerie laten weten. Begin augustus, is nu de nieuwe planning. De verkenning gaat in op de vraag hoe het stelsel van mbo en hoger onderwijs en wetenschap er in het jaar 2040 uit moet komen te zien. Een aantal onderzoeksbureaus heeft ideeën opgehaald bij een breed scala aan betrokkenen en stakeholders. Zij maken op dit moment, mede op basis van beschikbare data, analyses en zullen in hun rapport scenario's schetsen. Alle relevante onderwerpen, inclusief de bekostiging van onderwijs en onderzoek, maken onderdeel uit van de verkenning.

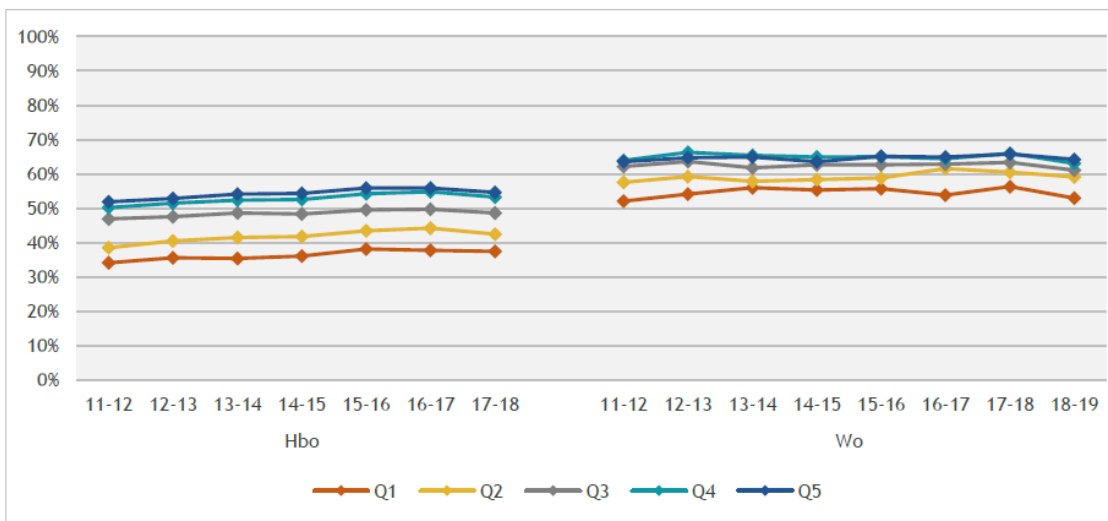
Extra middelen voor hogescholen in krimpregio's

Het HOP meldt dat het ministerie van Onderwijs 45,1 miljoen euro uittrekt voor elf hogescholen in regio's met teruglopende studentenaantallen. Daarvan zullen vooral opleidingen op het gebied van

onderwijs, techniek en landbouw & natuur profiteren. De minister baseert zijn toekenning op een plan van de Vereniging Hogescholen. Daarin worden twee bestedingsdoelen genoemd. Het geld moet voorkomen dat opleidingen “onomkeerbare beslissingen moeten nemen vanwege een exploitatietekort door een daling van de instroom”. Daarnaast moet het de toekomstbestendigheid van opleidingen verbeteren en nieuwe krimp opvangen. Over twee jaar komt nog eenzelfde bedrag beschikbaar.

Minder studiesucces bij studenten uit gezinnen met laag inkomen

Het onderzoeksbureau ResearchNed heeft onderzoek verricht waaruit blijkt dat het inkomen van ouders een grote rol speelt in het succesvol studeren. Bij hbo-studenten is de spreiding groot: tussen studenten uit gezinnen met de laagste en hoogste inkomens is een kloof van ruim 15% in het studiesucces. Nog geen 40% van de studenten uit gezinnen met lage inkomens behaalt het diploma binnen 5 jaar. Bij universiteiten zijn de verschillen kleiner. Hier komt bovenop studenten uit gezinnen met een laag inkomen veel vaker aangeven financiële problemen te ondervinden.

Figuur 5.18: Bachelorrendement (nominaal+1) voor hbo (diploma binnen 5 jaar) en wo (diploma binnen 4 jaar) naar inkomen ouders (86% bekend) (bron: CBS microdata)

(Uit: Monitor Beleidsmaatregelen Hoger Onderwijs 2022-2023, ResearchNed.)

Inspectierapport juridische organisatie van ho-instellingen

De Inspectie publiceerde in juni een uiterst kritisch rapport (“Verwarring in Veelvoud”) over de juridische organisatie van instellingen voor hoger onderwijs. Zij concludeert dat de huidige praktijk om grondige doordenking van de wet- en regelgeving vraagt. Hoe kan de publieke taak van het hoger onderwijs recht gedaan worden? Hoe kan de rechtspositie van de studenten beter, zodat zij beter beschermd zijn bij geschillen? En hoe sorteren we goed voor op toekomstige ontwikkelingen, zoals instellingsaccreditatie? Het probleem is volgens de inspectie te groot om alleen met beleid en regels op te lossen. Het vraagt ook van instellingen dat zij zich bezinnen op hun publieke taak en op de vraag hoe hun juridische organisatie daarbij past. Minister Dijkgraaf heeft aangegeven na het zomerreces inhoudelijk te reageren. De Inspectie zelf wil na de zomer in gesprek met instellingen in het ho.

<https://www.onderwijsinspectie.nl/onderwijssectoren/hoger-onderwijs/documenten/rapporten/2023/06/13/verwarring-in-veelvoud-de-juridische-organisatie-van-instellingen-voor-hoger-onderwijs>

Tot slot

Wij streven ernaar ons adressenbestand actueel te houden. Wij ontvangen daartoe graag de mailadressen van individuele RvT-leden. Op deze wijze kunnen wij ons nieuwe aanbod van professionaliseringsactiviteiten direct onder de aandacht brengen van RvT-leden van hogescholen.

Mailadressen en wijzigingen in de samenstelling van uw RvT ontvangen wij graag via het mailadres secretariaat@vth.nu

Mocht deze nieuwsbrief nog vragen oproepen, dan kunt u contact opnemen met de algemeen secretaris, Arian van Staa via het mailadres arian.van.staa@vth.nu